Anders Hagfeldt: Promotionstal humaniora och samhällsvetenskap 2021

Talare
Anders Hagfeldt
Rector magnificus vid Uppsala universitet

Datum
28 maj 2021

Plats
Uppsala

Doctores Jubilarii
Doctores Juvenes
Ärade åhörare

Välkomna till 2021 års promotion för Teologiska fakulteten, Juridiska fakulteten, Historisk-filosofiska fakulteten, Språkvetenskapliga fakulteten, Samhällsvetenskapliga fakulteten samt Utbildningsvetenskapliga fakulteten. Välkomna alla vänner till universitetet var ni än befinner er och ett särskilt varmt välkomna till våra 11 nya doktorer och våra 31 nya jubeldoktorer inom fakulteterna.

I morse lade jag å Uppsala universitets vägnar ner en krans vid Jakob Ulfssons grav. I dagarna är det nämligen 500 år sedan vårt universitets grundare och initiativtagare ärkebiskop Jakob lämnade jordelivet. Det exakta datumet är lite svävande och det förenklas inte av att vi har en annan kalender idag än då. Vi vet inte mycket om honom, men faktiskt ganska mycket jämfört med andra födda under 1400-talet. Vi vet att Jakob Ulfsson var ärkebiskop i Uppsala under hela 46 år, ett svårslaget rekord; att han studerade i Rostock och att han blev promoverad till magister i Rom. Vi vet att hans inflytande var stort och att han tog parti mot Sturarna och att han också tog initiativ till att införa boktryckarkonsten i Sverige. Vi vet dessutom – och det är nog det viktigaste för oss – att Jakob Ulfsson var mannen som skrev till påven för att få tillstånd att instifta vårt universitet och att förfrågan fick ett positivt svar. Denne mans vision är nu mera vårt Alma Mater – Nordens första universitet.

Idag är Uppsala universitet en jätte. Vi når i år 50 000 studenter, 7000 anställda, 600 professorer och 2200 doktorander. Det universitet ärkebiskop Jakob grundade hade något 10-tal förhoppningsfulla studenter och ett par lärare när

portarna slogs upp. Idag har vi nio fakulteter, det ursprungliga skulle ha fyra, men undervisning bedrevs nog bara i tre. 1400-talets universitet var inhyst i en byggnad i domkyrkans absoluta närhet. Idag är vi i hela staden, på Gotland och i Hanoi.

Men trots de väldiga skillnaderna finns ett arv kvar. Nyfikenheten, viljan att söka svar, att i samtal med andra och genom studier av etablerad kunskap komma vidare i jakten på insikt och vetande. Den längtan och den strävan är evig. Den är universitetets kärna och vår riktning, vår essens. Utan den är vi inte längre ett universitet, med den kan vi nå hur långt som helst.

När vi firar promotion idag är det ett sätt att högtidlighålla denna gemensamma kärna. Trots våra olika discipliner, trots våra olika inriktningar söker vi alla efter svar och efter nästa insikt.

Våra rötter är långa, men varje år spirar nytt och förhoppningsfullt. När ni kära jubeldoktorer kom till universitetet och så småningom doktorerade var det ingen liten sak. Ni valde ett liv med bas i akademin och skrev in er i vår stolta forskningshistoria genom att färdigställa era avhandlingar om allt från Högskolelokaliseringen i Sverige, Harriet Löwenhjelms diktning och Lutherska kyrkan i Tanzania. När vi firar er idag påminns vi om att vi varje dag skriver historia. Att var och en av oss arbetar för att bidra till den samlade kunskapen.

Och nu är ni redo att ta vid, kära unga promovendi. Det är ni som nu tagit ett viktigt och avgörande steg i er utveckling och snart symboliskt ska krönas på parnassen. Det är ni som kommer att fortsätta arbetet inom era respektive områden – inom och utanför akademin – för att flytta fram kunskapens gränser, för att delta i utvecklingen. Nu stundar nya utmaningar och ni är väl rustade! Det kan både jag och era föregångare i den här högtiden intyga.

Jag vill slutligen understryka hur glad och stolt jag är över att vi kan hålla den här högtiden idag trots svåra omständigheter. Det är i svåra tider som vi samlas och enas. Det har på alla sätt bevisats under det dryga år som gått. Vi har tillsammans ställt om och härdat ut, men vi har faktiskt gjort mer än så. Vi har bidragit och tänkt nytt. Vi har tänkt framåt och hittat lösningar.

Vi ska alltid vara sådana. Precis som var och en av er som idag promoveras till jubeldoktorer ska ni kära unga promovendi vara kreativa, nyfikna, och på

vetenskaplig grund bidra till att göra vår värld bättre. Var och en på sitt sätt.

DIXI

Källa
Manuskript hämtat från uu.se (2025-05-23)

Taggar
Rektors tal

URI
https://www.svenskatal.se/tale/anders-hagfeldt-promotionstal-humaniora-och-samhallsvetenskap-2021